

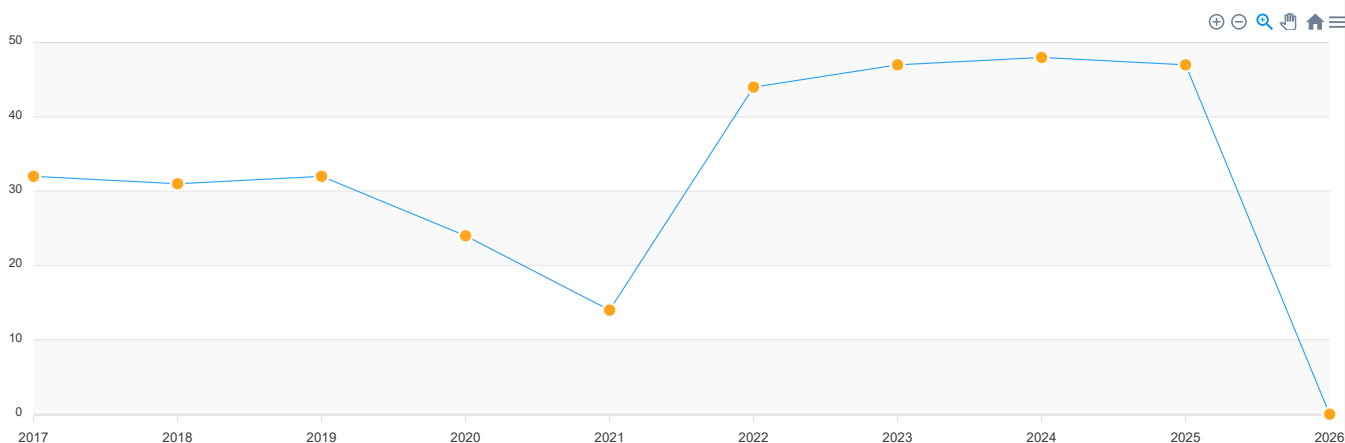
ค้นหาจากชื่อบทความ, บทคัดย่อ, คำสำคัญ

EN

Name (English):	Social Sciences Research And Academic Journal
Name (Local):	วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์
Status:	Active
Editor-in-Chief:	ผศ. ดร.ณภัทสร สุนธิรักษ์
Abbreviation (English):	JSSRA
Abbreviation (Local):	-
pISSN:	-
eISSN:	3027-8279
Issues/Year:	3
Address:	สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000
Website:	https://so05.tci-thaijo.org/index.php/JSSRA
Email:	jssra@nsru.ac.th
Publisher (English):	The Office of Academic Promotion and Registration, Nakhon Sawan Rajabhat University
Publisher (Local):	สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
TCI Tier:	2
Top Levels:	Social Sciences
Subject Area:	Business, Management and Accounting Social Sciences
Sub-Subject Area:	-
Note:	- Formerly known as pISSN: 2286-9832, eISSN: 2408-1647 - Published Issue in This Journal Name Since Vol.8 No.22 (2013) - An online-only Journal Since as eISSN: 2408-1647 Vol.17 No.2 (2022) - An online-only Journal Since as eISSN: 3027-8279 Vol.19 No.1 (2024)
TCI Tier History:	Tier 2: From 01 Jan 2025 to 31 Dec 2029
	Tier 1: From 01 Jan 2021 to 31 Dec 2024
	Tier 2: From 01 Jan 2020 to 31 Dec 2020
	Show More

จำนวน publication ใน 10 ปีที่ผ่านมา

JSSRA

ISSN 3027-8279 (Online)

วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์

SOCIAL SCIENCES RESEARCH AND ACADEMIC JOURNAL

ปีที่ **21** ฉบับที่ **1**
Volume No.

มกราคม - เมษายน 2569
January - April 2026

**SOCIAL
SCIENCES
RESEARCH AND
ACADEMIC JOURNAL**

สารบัญ

ที่

หน้า

บทความวิชาการ

- 1 จากความทุกข์สู่การดับทุกข์: การประยุกต์อริยสัจ 4 ในบริบทโลกยุค VUCA และ BANI.....
.....ศิริ ถีอาสนา, ฉลาด จันทรมบัติ, ประกิต หงษ์แสนยาธรรม, วินัย ทองภูบาล 1
- 2 กระบวนทัศน์ใหม่ในการบริหารสถานศึกษา.....
.....วรรณสุภา เกลิมชีพ, สมบัติ เดชบำรุง, สมใจ เดชบำรุง 15
- 3 จริยธรรมระบบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.....
.....อรรถพล อารยเชมกุล, สมใจ เดชบำรุง, สมบัติ เดชบำรุง 29

บทความวิจัย

- 4 การตลาดแบบไร้รอยต่อ และการบริหารประสบการณ์ลูกค้าที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้า
ผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายแบบบูรณาการของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ ในกลุ่มผู้บริโภค
Generation Z จังหวัดนครพนม.....สุจิตรา แสงจันทา, กัญญาพัฒน์ นัถธิ์ตรง 43
- 5 การปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ธาราแดงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใบชาเกาะเกร็ดเพื่อเพิ่ม
ศักยภาพทางการตลาด.....
.....ศิริรัตน์ แฉ่งรักษ์สกุล, จักรดุสย์ หวังกังวานโส, กุลทิศา โช้เงิน, ผ่องใส เพ็ชรรักษ์ 61
- 6 การประเมินหลักสูตรการศึกษาคุณวิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรปรับปรุง
พ.ศ. 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....
.....วพัญญา นาวิเศษ, สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์, ปานเพชร ร่มไทร, วิโรจน์ ชมภู 77
- 7 การบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการออกแบบลวดลายผ้าทอมือผืนสานอัตลักษณ์ท้องถิ่น
กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านชาวหลวง.....
.....กัลยา พงสะพัง, บรรจง อุบแก้ว, ณัฐกร ไชยแสน, กัญญาณพัชญ์ ดวงแก้ว 91
- 8 การวิจัยและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามและการป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์
ของนักศึกษา.....กาญจนา ยลสิริรัมย์ 107
- 9 การพัฒนาสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย
ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.....นันทวัน พัวพัน 123
- 10 การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อการป้องกัน
การคอร์รัปชันให้แก่ข้าราชการตำรวจ.....
.....วรเทพ ปิยะวงษาภรณ์, ดุสิตานนทร์ ทำดี, จักรกริช เวียงสมุทร 139

การพัฒนาสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่ วิถีชุมชนเชิงน้อย ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง*

นันทวัน พัวพันธ์¹

(วันที่รับบทความ: 1 พฤศจิกายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ: 4 ธันวาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 15 ธันวาคม 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนานวัตกรรมสื่อดิจิทัลของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย และ 2) เพื่อศึกษาสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา กลุ่มที่ศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง รวมทั้งสิ้น 34 คน และติดตามนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบประเมินชิ้นงานนวัตกรรมสื่อดิจิทัล และ 3) แบบประเมินสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบพัฒนานักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ให้เป็นนักยูทูบเบอร์ชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจค้นหา 2) การสร้าง 3) การสื่อสาร และ 4) การรักษา โดยนักเรียนมีการสร้างนวัตกรรมสื่อดิจิทัล ในด้านเนื้อหา มีเนื้อหาตรงประเด็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\mu = 4.86$, S.D. = 0.46) ในด้านภาษา มีภาษาที่ใช้อธิบายและสื่อความหมายเข้าใจได้ง่าย ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\mu = 4.48$, S.D. = 0.56) และในด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อยได้อย่างน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\mu = 4.87$, S.D. = 0.57) นอกจากนี้ นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย ดังนี้ สมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยี นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\mu = 4.59$, S.D. = 0.57) ในด้านทักษะชีวิต มีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\mu = 4.57$, S.D. = 0.57) และมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\mu = 4.57$, S.D. = 0.49)

คำสำคัญ: นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้, สมรรถนะสำคัญ, นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

*บทความวิจัยสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้รับทุนวิจัย ววน. 2566

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, E-mail: nuntawan.phu@pcru.ac.th

The Development of Essential Competencies in Technology Use and Life Skills for Disseminating the Way of Life of the Khek Noi Community Among Hmong Ethnic Students*

Nuntawan Phuaphan¹

(Received: November 1, 2025; Revised: December 4, 2025; Accepted: December 15, 2025)

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop digital media innovations created by Hmong ethnic students for disseminating the way of life of the Khek Noi community, and 2) to study the essential competencies in technology use and life skills of Hmong ethnic students, employing a research and development (R&D) methodology. The study population consisted of 34 Grade 12 students selected through purposive sampling, along with 2 student teachers undergoing professional teaching practicum who were observed throughout the process. The research instruments were: a semi-structured interview form, a rubric for evaluating digital media innovation products, and an assessment form for essential competencies in technology use and life skills. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed through content analysis.

The research findings revealed that the development process for transforming Hmong ethnic students into community YouTubers consists of four stages: Exploration, Creation, Communication, and Preservation. The students' digital media innovations were evaluated as follows: Content aspect: the content was relevant, on-topic, and aligned with the objectives; overall mean rating = very good ($\mu = 4.86$, S.D. = 0.46), Language aspect: the language used for explanation and communication was clear and easy to understand; overall mean rating = good ($\mu = 4.48$, S.D. = 0.56), Benefits aspect: the work effectively and engagingly disseminated the way of life of the Khek Noi community; overall mean rating = very good ($\mu = 4.87$, S.D. = 0.57), In addition, the students' essential competencies in technology use and life skills for disseminating the Khek Noi community way of life were assessed as follows: Technology use competency: Students demonstrated correct knowledge of the media technologies employed; overall mean rating = very good ($\mu = 4.59$, S.D. = 0.57). Life skills: building good interpersonal relationships: overall mean rating = good ($\mu = 4.57$, S.D. = 0.57), Adapting to social changes and environmental conditions: overall mean rating = very good ($\mu = 4.57$, S.D. = 0.49).

Keywords: Innovation and Learning Technology, Competency, Hmong Ethnic Students

*Research Article in General Science, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, Fundamental Fund 2023.

¹ Assistant Professor, General Science, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, E-mail: nuntawan.phu@pcru.ac.th

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต เป็น สองสมรรถนะสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ สมรรถนะด้านการใช้ทักษะชีวิต หมายถึงความสามารถในการจัดการชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ จัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างมีเหตุผล และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่วนสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Office of the Basic Education Commission, 2008, p. 12)

แม้ว่าสมรรถนะดังกล่าวจะเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนควรได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังพบว่าในปัจจุบัน มีโรงเรียนในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านภาษา เชื้อชาติ วัฒนธรรมและประเพณี หรือเรียกได้ว่าในพื้นที่ของชาวม้งลาว ยังคงประสบปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งชาวม้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ชาวไทยภูเขากลุ่มหนึ่งที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับสอง ที่มีอยู่ในประเทศไทย และอาศัยอยู่ในหลายจังหวัดในภาคเหนือและภาคกลาง หนึ่งในนั้นคือ จังหวัดเพชรบูรณ์ (Inrak, 2014, pp. 7-14)

จากประสบการณ์ในการลงพื้นที่ของผู้วิจัยเพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านภาษา เชื้อชาติ วัฒนธรรมและประเพณี พบว่า ทางโรงเรียนประสบปัญหาการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีและการผลิตสื่อด้วยเทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่วิถีชุมชนอันเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชุมชน เนื่องจากในปัจจุบันกระแสของเทคโนโลยีได้มีความเจริญก้าวหน้าไปเป็นอย่างมาก นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษา

เนื่องจากในโลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิมเพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ในปัจจุบันกระแสของเทคโนโลยีและการสื่อสารได้มีความเจริญก้าวหน้าไปเป็นอย่างมาก การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วให้มีความน่าสนใจ หลีกเลียงไม่ได้ที่จะเป็นการสื่อสารด้วยสื่อดิจิทัล เมื่อมีสื่อดิจิทัลก็ย่อมต้องมีผู้เผยแพร่สื่อเหล่านั้น นั่นก็คือ นักยูทูบเบอร์ ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงประโยชน์ของการพัฒนา นักยูทูบเบอร์ ให้กลายเป็น นักยูทูบเบอร์ชุมชน เพื่อการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจของชุมชนตนเองให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตได้ไป

พร้อม ๆ กัน นักยุทธศาสตร์ชุมชน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จึงกลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการปลุกกระแสและนำเสนอวิถีชีวิตของชุมชนได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การพัฒนานวัตกรรมสื่อดิจิทัลของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมสื่อดิจิทัลของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนานักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนานักยุทธศาสตร์เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย กระบวนการพัฒนาหลักสูตรหรือรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์บริบทและกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวางแผน การกำกับติดตาม การใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ สาระสำคัญและเนื้อหา กิจกรรม ระยะเวลา สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการ

แก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งมีรายละเอียด ข้อที่ 4 และ 5 ดังนี้

สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต คือความสามารถในการประยุกต์ใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองและต่อยอดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำงานและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ จัดการปัญหาและความขัดแย้งอย่างมีเหตุผล ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งรู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อนตนเองและผู้อื่นได้

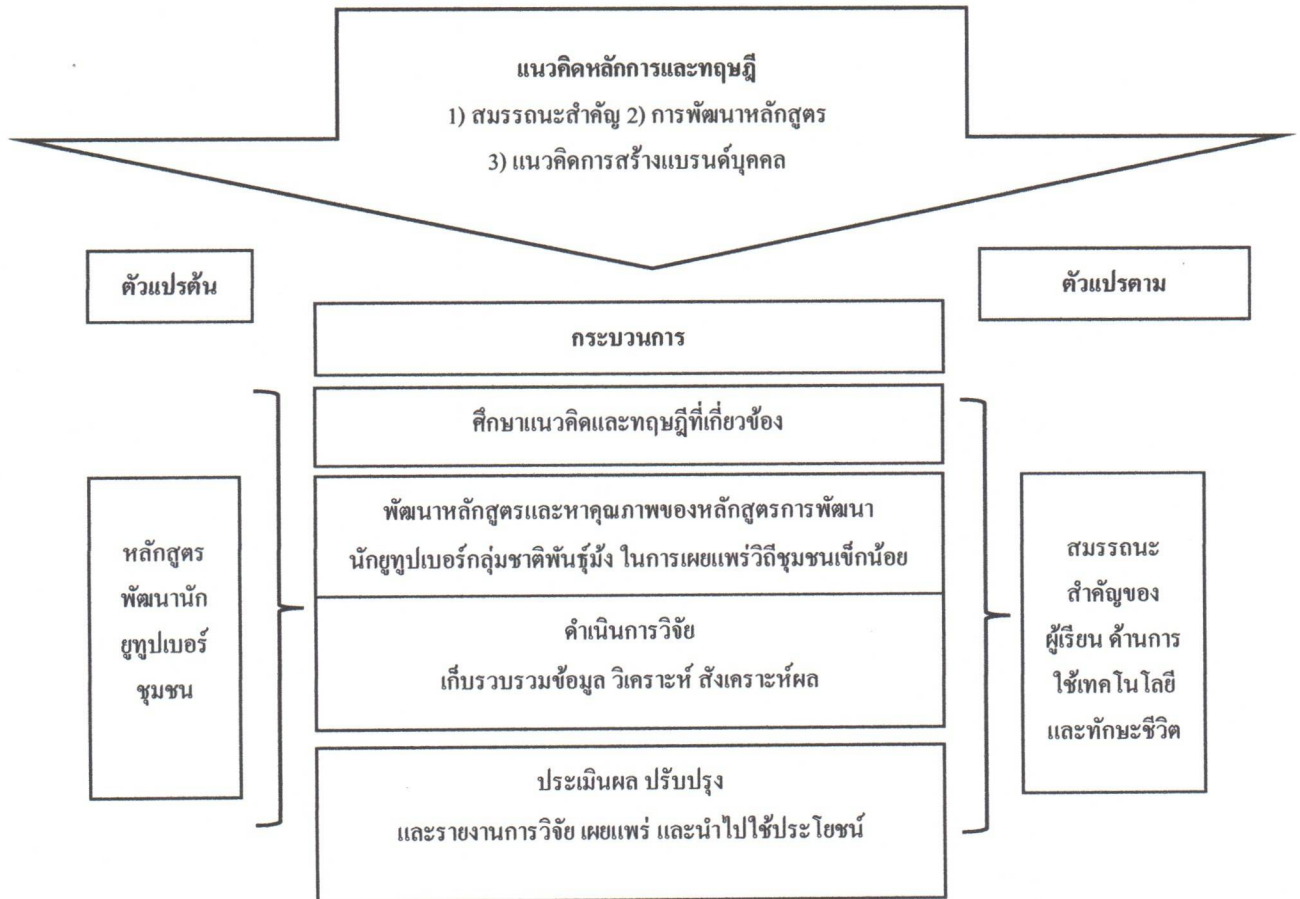
สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี คือ ความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เช่น ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีในการทำงานได้สะดวกสบายมากขึ้น ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความถูกต้องและมีจริยธรรม (Office of the Basic Education Commission, 2008, pp. 22-29)

3. แนวคิดการสร้างแบรนด์บุคคล

กระบวนการสร้างแบรนด์บุคคล (The Personal Branding Process) ของ Schabel แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ต่อไปนี้ 1) การสำรวจค้นหา (Discover) เป็นการสำรวจเป้าหมาย แรงบันดาลใจ แรงขับเคลื่อน นอกจากนี้ ต้องสำรวจจุดแข็งที่เหนือกว่าคนอื่น 2) การสร้าง (Create) เป็นขั้นตอนที่จะต้องสร้าง หรือ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ชอบหรือไม่ชอบอะไร 3) การสื่อสาร (Communicate) การสื่อสารให้บุคคลอื่นเห็นสิ่งที่กำหนดไว้ ต้องพิจารณาว่า กลุ่มผู้รับสาร เป็นใคร เช่น แฟนคลับวิทยากร บุคคล ครูอาจารย์ ลูกค้า ผู้ฟัง จากนั้นจึงเลือกสื่อในการนำเสนอเพื่อให้การสื่อสารตรงตามเป้าหมาย 4) การรักษา (Maintain) เมื่อสิ่งที่ต้องการนำเสนอมีความชัดเจนและแข็งแกร่งขึ้นในทุกๆการทำงานจะต้องรักษาและคงสภาพความเป็นตัวตนให้คงไว้ (Schabel, 2015, pp. 38-44)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ องค์ประกอบของหลักสูตรการพัฒนานักยุทธูปเบอร์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเขื่อน้อย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจค้นหา (Discover) สิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจ แรงขับเคลื่อน จุดแข็งที่อยากนำเสนอ 2) การสร้าง (Create) เป็นขั้นตอนที่ต้องสร้างหรือกำหนดกลุ่มเป้าหมาย วางแผนงานการถ่ายทำ สร้างเนื้อหาที่จะนำเสนอ 3) การสื่อสาร (Communicate) การสื่อสารให้บุคคลอื่นเห็นสิ่งที่เรากำหนดไว้ โดยใช้หลักการพิจารณาเกี่ยวกับผู้รับสาร 4) การรักษา (Maintain) เป็นการรักษาและคงสภาพความเป็นตัวตน อัตลักษณ์ของนักยุทธูปเบอร์ และสิ่งที่นำเสนอไว้ โดยที่นักเรียน จะเป็น นักยุทธูปเบอร์ ที่ สร้างสรรค์ บอกเล่าเรื่องราว อธิบายลงลึกในรายละเอียด หรือแชร์ประสบการณ์ ต่าง ๆ ในเรื่องราว นั้น ๆ

ออกมาเป็นวิดีโอ ทำให้คนที่มีความชอบเหมือนกันเกิดความสนใจและติดตาม ชมผลงาน โดยความนิยม จะมีหน่วยวัดจากยอดเข้าชม (View) หรือ ยอดผู้ติดตาม (Subscribe) ได้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประเภทของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนานักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย เป็นงานวิจัยและพัฒนา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนานักยูทูบเบอร์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่ส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2569

ขั้นตอนที่ 2: ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พัฒนาและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรการพัฒนานักยุทูปเบอร์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่ส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา วัตถุประสงค์ คำชี้แจงสำหรับผู้สอน สำหรับผู้เรียน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรม ใบกิจกรรม การวัดและประเมินผล ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินชิ้นงานนวัตกรรมสื่อดิจิทัล แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษา ตลอดจนความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 3 : การทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มที่ศึกษา โดยดำเนินการศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ในรายวิชาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และนักเรียนที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล

ขั้นตอนที่ 4 : การประเมินปรับปรุง โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินชิ้นงานนวัตกรรมสื่อดิจิทัล แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต นักศึกษาครูจำนวน 2 คนเป็นตัวแทน นำหลักสูตรนี้ไปใช้ในโรงเรียนบ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ และติดตามผล จากนั้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล

ประชากร/กลุ่มที่ศึกษา

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 606 คน

กลุ่มที่ศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบจำเพาะเจาะจงเนื่องจากมีความพร้อมในการลงพื้นที่ชุมชนและเข้าใจเรื่องการใช้เทคโนโลยีพอสมควร รวมทั้งสิ้น 34 คน และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ นวัตกรรมสื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะที่สำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

1. หลักสูตรการพัฒนานักยุทูปเบอร์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
3. แบบประเมินชิ้นงานนวัตกรรมสื่อดิจิทัล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
4. แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การพัฒนาหลักสูตรการพัฒนานักยุทูปเบอร์กลุ่มชาติพันธุ์ม้งในการเผยแพร่วิถีชุมชนเชิงน้อย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องหลักสูตรและคู่มือหลักสูตร ดังนี้

- 1) กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อการพัฒนา นักยุทูปเบอร์กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
- 2) ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและคู่มือหลักสูตร
- 3) ออกแบบและพัฒนาโครงร่างหลักสูตรและคู่มือหลักสูตร
- 4) นำโครงร่างหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาประเมินตรวจสอบ

คุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ใช้แบบประเมินความเหมาะสมที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร แล้วนำคะแนนรวมของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (Nilphan, 2015, p. 56)

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นหลัก ในการสัมภาษณ์นักศึกษาครู โดยนักศึกษาครูจำนวน 2 คนเป็นตัวแทน นำการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียนบ้านเชิงน้อย ซึ่งการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยเตรียมข้อคำถามในประเด็นหลัก ๆ ซึ่งจะเป็นคำถามปลายเปิด จากนั้นก็สนทนาซักถามกับนักศึกษาครู คำตอบที่ได้รับจะนำไปสู่การแตกประเด็นเป็นข้อคำถามย่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก มีรายละเอียด ชัดเจน และตรงกับสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์คิดมากที่สุด ตัวอย่างคำถามได้แก่ นักศึกษาใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนอย่างไร นักศึกษามีการจัดการเรียนอย่างไร นักศึกษาเชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับสถานการณ์ในชีวิตจริงอย่างไร นักศึกษาสร้างแรงบันดาลใจและมอบหมายงานให้นักเรียนสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อนำเสนอพื้นที่ชุมชนอย่างไรบ้าง นักศึกษาจะใช้วิธีการใดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

แบบประเมินชิ้นงานนวัตกรรมสื่อดิจิทัล เป็นแบบมาตราส่วน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 10 ข้อ

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2569

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต เป็นแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต ประกอบด้วย 10 รายการ แบบประเมินนี้จำแนกตาม Likert Scale ออกเป็น 4 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างทั้งหมดที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา สาระสำคัญที่ต้องการวัด รวมถึงความเหมาะสมของภาษาและพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน ตามด้านเนื้อหาสารสนเทศและด้านภาษา และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด นำผลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาทำการคัดเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการพิจารณาแล้วว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด นำมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหา เพราะวัดได้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ต้องการวัดอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยออกแบบการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับการร่างหลักสูตรการพัฒนานักยุทูปเบอร์ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จากนั้นสร้างและพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสาร แนวคิดหลักการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา วัตถุประสงค์ คำชี้แจงสำหรับผู้สอน สำหรับผู้เรียน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ลักษณะของกิจกรรม ใบกิจกรรม การวัดและประเมินผล

ระยะที่ 2

1) ผู้วิจัยดำเนินการติดตามนักศึกษาครูจำนวน 2 คนที่สมัครใจในการใช้กิจกรรมของหลักสูตรการพัฒนานักยุทูปเบอร์ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ตนเองได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนบ้านเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์

2) ผู้วิจัยศึกษาการนำกิจกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้โดยเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้จาก แผนการจัดการเรียนรู้ที่นักศึกษาออกแบบขึ้นและนำไปใช้สอนจริงในชั้นเรียน การสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง แบบประเมินชิ้นงานนวัตกรรมสื่อดิจิทัลและแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต ในภาคเรียนที่ 1

3) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2569

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่ออ่าน จับใจความ ตีความ และจับประเด็นเรื่องราว รวมทั้งพยายามค้นหาแบบแผนของพฤติกรรมจนนำไปสู่ข้อสรุปข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอย่างง่าย เช่น ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ที่ 1 เพื่อพัฒนานวัตกรรมสื่อดิจิทัลของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเจ๊กน้อย สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การประเมินนวัตกรรมสื่อดิจิทัลของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเจ๊กน้อย

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
ด้านเนื้อหา			
1.เนื้อหามีความถูกต้อง	4.57	0.55	ดีมาก
2.เนื้อหาตรงประเด็น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.86	0.46	ดีมาก
3.ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	4.43	0.51	ดี
ด้านภาษา			
4.ภาษาที่ใช้ถูกต้อง ชัดเจน	4.29	0.39	ดี
5.ภาษามีความเหมาะสมกับวัยหรือระดับชั้นของผู้เรียน	4.12	0.44	ดี
6.ภาษาที่ใช้อธิบายและสื่อความหมายเข้าใจได้ง่าย	4.48	0.56	ดี
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
7.เผยแพร่วิถีชุมชนเจ๊กน้อย ได้อย่างน่าสนใจ	4.87	0.57	ดีมาก
8.ได้บูรณาการการเรียนรู้กับทักษะชีวิต	4.80	0.58	ดีมาก
9.ได้พัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	4.51	0.33	ดีมาก
10.เห็นคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อชุมชนของตนเอง	4.50	0.45	ดีมาก
รวม	4.67	0.48	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีการสร้างนวัตกรรมสื่อดิจิทัล ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเจ๊กน้อย ในด้านเนื้อหา มีเนื้อหาตรงประเด็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2569

($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.46) ในด้านภาษา มีภาษาที่ใช้อธิบายและสื่อความหมายเข้าใจได้ง่าย ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.56) และในด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีการเผยแพร่วิธีชุมชนเล็กน้อยได้อย่างน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.57)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ที่ 2 เพื่อศึกษาสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง แสดงผลการวิจัยได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้
ตารางที่ 2 การประเมินสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิธีชุมชนเล็กน้อย

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสามารถ
สมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยี			
1. มีความรู้เกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง	4.59	0.57	ดีมาก
2. เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	4.55	0.55	ดีมาก
3. ปฏิบัติงานโดยใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.48	0.50	ดี
4. เมื่อมีปัญหากับการใช้เทคโนโลยีสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์	4.52	0.48	ดีมาก
5. เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและรู้เท่าทันสื่อ	4.51	0.39	ดีมาก
ทักษะชีวิต			
6. นำความรู้ที่ตนเองมีไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	4.55	0.44	ดีมาก
7. มีการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.49	0.55	ดี
8. มีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	4.57	0.57	ดีมาก
9. จัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	4.42	0.58	ดี
10. ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมได้	4.57	0.49	ดีมาก
รวม	4.53	0.51	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิธีชุมชนเล็กน้อย ดังนี้ สมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยี นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.57)

ในด้านทักษะชีวิต มีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.57) และมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.49)

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคู และนักเรียนที่ได้ลงพื้นที่ชุมชนเข็กน้อย เพื่อจัดทำนวัตกรรมสื่อ คิจิทัลการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย พบว่า ทั้งนักศึกษาคู มีความคิดเห็นต่อการได้รับการพัฒนา สมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง บทสนทนา ดังนี้

ผู้วิจัย : ท่านคิดว่า ด้วยวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันโดดเด่น ของชุมชนเข็กน้อย ไม่ว่าจะเป็น การทำ ขนมหิขขำม้ง การทำผ้าปักลายม้ง สามารถหล่อหลอมให้ตัวท่าน มีทักษะในการใช้ชีวิต ได้อย่างไรบ้าง

นักศึกษาคู 2 : การทำขนมหิขขำม้ง และการทำผ้าปักลายม้งสามารถหล่อหลอมให้มีทักษะ ในการใช้ชีวิตผ่านการลงมือทำได้โดยตรง เช่น ทักษะในการตัดสินใจ ในการทำผ้าปักลายม้งนั้นต้องใช้ ทักษะการตัดสินใจตั้งแต่การเลือกลายผ้าปัก ผ้าที่ใช้ปัก สีส้นและขนาดของเส้นด้าย รวมไปถึงเข็มที่ใช้ ในการปักอย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้ลายที่สวยงาม ไปจนถึงการลงมือปักที่ต้องใช้การฝึกฝนจนชำนาญ ในส่วนของการทำขนมหิขขำม้งนั้นใช้ทักษะในการตัดสินใจตั้งแต่การเลือกชนิดของใบ ขนาดของใบ เพื่อให้ได้ใบที่ต้องการเหมาะกับการห่อขนมหิขขำ ในการหุงข้าวเหนียวให้สุกพอดี การดำขนมหิขขำ ในจุดที่ยังไม่ได้ด้วยความแม่นยำ การปั้นขนมหิขขำให้พอดีกับใบที่เลือกมา รวมไปถึงการปั้นขนมหิขขำ

นักเรียนคนที่ 1 : ทำให้เรารู้จักอาหารหรือของพื้นบ้านของชุมชนตัวเองได้รู้จักวิถีทำหิขขำม้งและ การถนอมอาหาร และผ้าปักม้งทำให้เรารู้จักสร้างสรรค์ลายผ้าที่มีหลากหลายตามที่ตัวเองชอบ

ผู้วิจัย : ท่านคิดว่า การลงมือถ่ายทำเป็นสื่อวิดีโอ นำเสนอและเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย ในยูทูป เป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีประโยชน์ หรือไม่อย่างไร และท่านคิดว่า ทักษะเทคโนโลยีเช่นนี้ จะทำประโยชน์ อย่างไร ให้กับชุมชนของท่าน หรือตัวท่านเองได้บ้าง จงยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

นักศึกษาคู 1 : มีประโยชน์ เพราะการที่เราถ่ายทอดความเป็นวิถีและวัฒนธรรมม้งของเราให้ คนอื่นได้รับชมทำให้ในหมู่บ้านได้มีรายได้เสริมจากการผลิตสินค้าโอท็อปในท้องถิ่น รวมไปถึงได้เรียนรู้ ความเป็นอยู่ของชนเผ่าม้ง การแต่งกายที่โดดเด่น ด้านภาษา ด้านอาหารที่แปลกหูแปลกตา นอกจากนี้ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีมีความสำคัญอย่างมากทั้งนำความสะดวกและการทำงานที่ รวดเร็ว ซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันที่เราเห็นได้ชัดเจน คือ เครื่องช่วยปลูกข้าวไร่ ซึ่งสมัยแต่ก่อนจะ เป็นการปลูกแบบใช้มือ พอปัจจุบันมีเครื่องช่วยปลูกข้าวไร่มาก็ทำให้ระยะเวลาการปลูกไวขึ้นและใช้ แรงงานน้อยลง ส่วนเครื่องจักรปักผ้าปักม้ง ซึ่งสมัยแต่ก่อนจะมีการปักผ้าปักด้วยมือ พอยุคปัจจุบัน มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปักผ้าปักม้ง แต่คนในชุมชนก็ยังนิยมการปักมือมากกว่าการใช้ เครื่องจักรในการปัก เพราะใช้เครื่องจักรทำงานไม่ละเอียดเท่ากับมนุษย์เราทำเอง เครื่องจักรดำหิขขำ

ซึ่งสมัยแต่ก่อนจะเป็นการใช้มือและออกแรงช่วยการตำข้าวละเอียด แต่พอมาปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้ความสะดวกสบายมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรคนม้งก็ยังเชื่อว่าการที่ใช้เครื่องจักรตำพืชชาก็ไม่อร่อยเท่ากับใช้มือและออกแรงตัวเอง

นักเรียนคนที่ 1 : ดิฉันชอบชมม้งของเรามากเพราะทำให้ผู้คนรู้จักชุมชนของเราและรู้วิธีการเป็นอยู่ เช่น การทำพืชชาม้ง คนที่ไม่รู้จักวิธีการทำก็จะได้เห็นวิธีทำแบบที่ทำกันมาตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบันก็ยังทำแบบนี้ในทุก ๆ ปี ส่วน ผ่าปักม้ง คนอื่น ๆ จะได้เห็นถึงความสวยงามของชุดประจำชนเผ่าม้ง

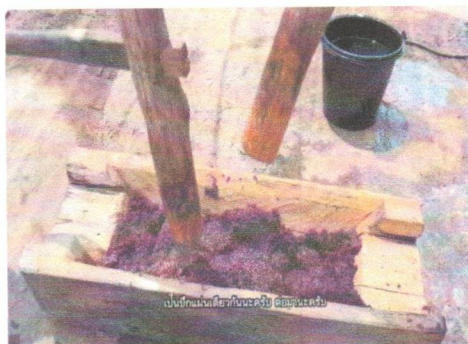

https://www.youtube.com/watch?v=IdEiccB_1e8&list=LL&index=10&t=8s

ภาพที่ 1 สื่อดิจิทัล วิดีโอ จาก youtube นำเสนอวิถีชุมชนเชิงน้อย ความยาว 16 นาที

ภาพที่ 2 พืชชาม้ง ณ ชุมชนเชิงน้อย

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการทำพืชชาม้ง

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2569

เมื่อพิจารณาผลการประเมินนวัตกรรมสื่อดิจิทัล และผลการประเมินสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อย ตลอดจนการสัมภาษณ์เพิ่มเติม ทำให้พบว่า นักศึกษาครูและนักเรียน มีสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยี คือ ความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ยังมี ทักษะชีวิต คือ ความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะด้านทักษะชีวิต มีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.57) และมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.49) นั้นสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต ที่กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถของบุคคลเพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีความสุขตามสภาพ และความสุขความปลอดภัยในสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของบุคคลโดยบูรณาการองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเข้าด้วยกัน ความหมายของทักษะชีวิต คำว่า ทักษะ (Skill) หมายถึง ความชัดเจน และความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งบุคคลสามารถสร้างขึ้นได้ จากการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการอาชีพ การกีฬา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ่าน การสอน การจัดการ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษา ทักษะทางการใช้เทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งเป็นทักษะภายนอกที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน จากการกระทำ หรือจากการปฏิบัติ ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้ เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่จะทำให้ผู้มีทักษะเหล่านั้น มีชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ (Department of Mental Health, 2008, pp. 31-35)

ดังนั้น ทักษะชีวิต ก็คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวันเพื่อให้อยู่รอดปลอดภัย และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (Life Skills Course Production Group Committee, 2014, p. 18)

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาครูและนักเรียน ต่างสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญด้านเทคโนโลยี กล่าวคือ การนำเสนอและการเผยแพร่วิถีชุมชนเข็กน้อยในยูทูปเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีประโยชน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากยูทูปเป็นสื่อออนไลน์ที่มีความนิยมเป็นอย่างมากสามารถเข้าชมได้

ทุกเพศทุกวัย ดังนั้นการนำเสนอวิดีโอผ่านเทคโนโลยีถือเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน เพราะสามารถเผยแพร่ให้ความรู้ รวมไปถึงวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนสู่สังคม ให้ผู้ที่สนใจสามารถมาเรียนรู้ผ่านทางวิดีโอ อีกทั้งยังเป็นการเชิญชวนให้ผู้คนได้รู้จักชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้มีคนอยากมาเที่ยวในชุมชนเพิ่มขึ้น รวมถึงสามารถส่งต่อวัฒนธรรมอันดีงามให้คนรุ่นหลังจากรุ่นสู่รุ่น ทักษะเทคโนโลยีสามารถทำประโยชน์ให้ตัวเอง และชุมชนได้ เช่น การถ่ายทำวิดีโอแนะนำเสนอและการเผยแพร่วิถีชุมชนเล็กน้อยในยูทูป มีประโยชน์ต่อตัวเอง คือ ในการถ่ายทำวิดีโอต้องมีทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีเป็นอย่างดี รวมไปถึงมุมมอง แสงสี และการวางตัวแบบที่ถ่าย เมื่อถ่ายเสร็จก็ยังคงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่ชำนาญในการตัดต่อวิดีโอเพื่อให้ได้วิดีโอที่ดีและสมบูรณ์ หลังจากตัดต่อได้วิดีโอที่สมบูรณ์แล้ว สามารถนำไปลงในยูทูปได้ก็ถือเป็นอีกหนึ่งทักษะ เมื่อมีผู้คนเข้ามาชมวิดีโอก็ถือว่าเป็นการทำประโยชน์ให้กับชุมชนได้แล้ว (Malithong, 2020, pp. 17-22) สอดคล้องกับนิยามของ สมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยี คือ ความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม (Office of the Basic Education Commission, 2022, p. 24)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ พบว่า นักเรียนมีการสร้างนวัตกรรมสื่อดิจิทัล ในด้านภาษา กล่าวคือมีภาษาที่ใช้อธิบายและสื่อความหมายเข้าใจได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ซึ่งต่ำกว่าในด้านอื่น ๆ จึงควรพัฒนาในด้านภาษาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่านี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เน้นการพัฒนาที่ส่งเสริมสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตและเพื่อสร้างนวัตกรรมสื่อดิจิทัลของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในการเผยแพร่วิถีชุมชนเล็กน้อย ดังนั้นผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษากับชุมชนอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อสร้างเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งต่อไป และจะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการสร้างสื่อดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- Dan Schawbel. (2015). *Me 2.0: 4 Steps to Building Your Future*. New York: Diversion Publishing Corp.
- Department of Mental Health. (2008). *Principles of teaching life skills*. Bangkok: Ministry of Public Health. (In Thai).

- Inrak, C. (2014). Educational management in a multicultural society for tribal children in northern border area primary schools. *Silpakorn University Journal of Educational Research*, 6(1), 7-14. (In Thai).
- Life Skills Course Production Group Committee. (2014). *Life skills*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (In Thai).
- Malithong, K. (2020). *Educational technology and innovation*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai).
- Nilphan, M. (2015). *Educational research methods*. (8th ed.) Nakhon Pathom: Silpakorn University Press. (In Thai).
- Office of the Basic Education Commission. (2008). *Basic Education Curriculum*. (2nd ed.) Bangkok: Ministry of Education. (In Thai).
- Office of the Basic Education Commission. (2022). *Guide to assessing key competencies of learners in basic education according to the Basic Education Core Curriculum B.E. 2008*. (2nd ed.) Bangkok: Ministry of Education. (In Thai).
